

Kako pelud s kopna mijenja more?

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06

Objavljeno: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06

#IRB ISTRAŽUJE UTJECAJ NA JADRAN#

Požutjela površina mora ispred Martinske pokraj Šibenika početkom travnja bila je posljedica peludi, a ne onečišćenja ili cvjetanja mora, izvijestili su znanstvenici s Instituta Ruđer Bošković koji u sklopu projekta POLLMAR istražuju kako pelud utječe na osjetljiv obalni ekosustav Jadrana.

Istraživači Instituta proveli su od 7. do 11. travnja na morskoj istraživačkoj postaji Martinska pokraj Šibenik terenski eksperiment kako bi utvrdili što se događa kada pelud s kopna dospije u more, priopćio je IRB.

Eksperiment je proveden pod vodstvom Slađane Strmečki Kos, a znanstvenici su analizirali može li pelud otpuštati organsku tvar i hranjive spojeve koji mijenjaju biogeokemijske procese u moru i utječu na mikroorganizme.

Iz IRB-a navode kako pelud u Jadranu nije nova pojava, no klimatske promjene mijenjaju trajanje i intenzitet sezona oprašivanja pa znanstvenici sve više istražuju procese koji povezuju atmosferu i more.

Peludna zrnca nošena vjetrom talože se na morskoj površini gdje mogu otpuštati organsku tvar i hranjive spojeve te utjecati na biogeokemijske procese u moru. Posebno je važan površinski mikrosloj mora, najtanji sloj na granici mora i zraka, u kojem se susreću atmosfera, sunčevo zračenje, organska tvar i mikroorganizmi.

"Naša prethodna istraživanja u šibenskom području pokazala su da je površinski mikrosloj mora obogaćen peludnim zrcima koja su uglavnom lokalnog i regionalnog podrijetla. Tijekom 2024. godine u tom smo sloju identificirali čak 89 različitih peludnih vrsta", istaknula je voditeljica projekta Strmečki Kos.

Dodala je da su u ožujku 2024. u jednoj litri vode površinskog mikrosloja pronašli 205.000 peludnih zrnaca, pretežno bora i čempresa.

U eksperimentu na Martinskoj znanstvenici su u posebne inkubacijske vreće stavili morsku vodu i pelud alepskog bora prikupljenu s obližnjih stabala, a zatim ih uronili u more kako bi nekoliko dana bile izložene prirodnim uvjetima. Cilj je bio pratiti otpušta li pelud tvari koje mogu mijenjati sastav organske tvari i utjecati na život mikroorganizama u moru.

Tijekom petodnevnog eksperimenta istraživački tim redovito je prikupljao uzorke vode i pratio promjene fizikalno-kemijskih i bioloških parametara, dok je dio uzoraka konzerviran za daljnju laboratorijsku obradu.

Znanstvenici upozoravaju da je srednji Jadran prirodno siromašan hranjivim solima poput dušika i fosfora pa i dodatni unosi tvari iz atmosfere mogu imati važnu ulogu u morskom ekosustavu. Pelud pritom može postati izvor organske tvari dostupne mikroorganizmima i utjecati na primarnu produkciju, koja predstavlja temelj hranidbene mreže u moru, naglasili su.

Projekt POLLMAR povezuje atmosfersku kemiju, aerobiologiju, biogeokemiju mora i

Kako pelud s kopna mijenja more?

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06

Objavljeno: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06

---

oceanologiju, a uz znanstvenike IRB-a uključuje i suradnike iz Hrvatske, Portugala i Poljske. Rezultati istraživanja trebali bi pomoći boljem razumijevanju utjecaja peludi na obalne ekosustave Jadrana i Mediterana u uvjetima klimatskih promjena.

Projekt "Pelud u Jadranskom moru: dinamika unosa, kemijska karakterizacija i utjecaj na primarnu produkciju", financira Hrvatska zaklada za znanost, provodi Zavod za istraživanje mora i okoliša IRB-a (Hina)

Kako pelud s kopna mijenja more?

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06

Objavljeno: Petak, 22 Svibanj 2026 14:06
